

Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Mateřská škola Skřivánek, Ústí nad Labem,
Stříbrnické Nivy 2429/6**

Stříbrnické Nivy 2429/6, 400 11 Ústí nad Labem

Identifikátor školy: 600 085 228

Termín konání inspekce: 4. - 7. říjen 2004

Čj.:	f2 1061/04 1351
Signatura:	kf6ay108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Budova mateřské školy (dále jen MŠ) se nachází uprostřed starší bytové zástavby, která je obklopena udržovanou a velmi dobře vybavenou školní zahradou. Předškolní zařízení je 4 třídní, s celodenním provozem (6:00 – 16:30) a plánovanou kapacitou pro 120 dětí. Děti jsou rozděleny ve třídách dle věku. Součástí MŠ je školní jídelna. Pro školní rok 2004/2005 bylo zapsáno do MŠ celkem 107 dětí, v době konání inspekce bylo v MŠ zapsáno 99 dětí, 8 dětí nastoupí do MŠ později.

Zřizovatelem MŠ jako příspěvkové organizace je Město Ústí nad Labem se sídlem –Velká Hradební 8, 401 00 Ústí nad Labem. Právní subjektivitu získala škola k 1. 1. 2001.

MŠ realizuje vlastní školní vzdělávací program pod názvem „**Barevný rok plný sluníčka**“. Program doplňuje nabídka zájmových aktivit a dílčí program „Zelená škola“.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekce bylo zjištění a hodnocení personálních a materiálně technických podmínek vzdělávání včetně průběhu a výsledků výchovně vzdělávacích činností v MŠ.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Složení pedagogického sboru z hlediska výchovně vzdělávacího programu školy a odborné kvalifikace je příznivé. Výchovně vzdělávací práci zajišťuje 8 učitelek včetně ředitelky, úvazky přímé výchovné práce jsou rozloženy rovnoměrně s ohledem na zajištění pedagogické péče po celou provozní dobu MŠ. Všechny učitelky splňují kvalifikační požadavky pro práci učitelky mateřské školy, ve sboru převažují učitelky s dlouholetou praxí v MŠ (14 – 38 let praxe), v jednom případě je pedagogická praxe pouze jeden rok. Ředitelka školy má ukončené rozšiřující vzdělání v oblasti speciální pedagogiky (psychopedie, logopedie), využití této specializace není do programu školy zahrnuto.

Organizace chodu zařízení se opírá o zpracované dokumenty jako jsou *Organizační řád MŠ, Vnitřní a Provozní řád pro zaměstnance a Organizační řád pro rodiče*. Delegování pravomocí a podřízenost zaměstnanců je dána v organizační struktuře zařízení, písemně jsou zpracovány režimy zastupování. Přílohy tvoří vnitřní směrnice k provozu zařízení, některé z nich nebyly inovovány od r. 2000. Pracovní povinnosti, rozvrh pracovní doby zaměstnanců školy a další důležité informace k zajištění provozu školy jsou zveřejněny na nástěnce pro zaměstnance a v kanceláři ředitelky školy. Přenos informací uvnitř školy je dále zabezpečován svoláváním provozních porad a pedagogických rad, program porad je zakotven v ročním plánu školy. Pedagogické rady jsou svolávány zpravidla 4x do roka, v jejich programu jsou více upřednostňovány organizační záležitosti školy, na úvodních radách chybí projednání a přijetí zvoleného školního vzdělávacího programu jako základního dokumentu k obsahu vzdělávání.

Profesní růst pedagogů se jeví jako nevýrazný, nabídek vzdělávacích akcí pedagogických center (dále jen PC) k výchovně vzdělávací práci v MŠ není využíváno. Pozornost je soustředěna do oblasti vlastního sebevzdělávání, předávání získaných zkušeností a znalostí není dále v programu prezentováno (ve školním roce 2003/2004 se neúčastnila vzdělávacích akcí PC ani jedna učitelka), na začátku školního roku 2004/2005 se část učitelek přihlásila do základního kurzu ovládnutí počítače. V řídicím systému pro vedení lidí není zakotvena práce

se začínající učitelkou, motivační charakter ke kvalitě práce mají kritéria hodnocení pro pedagogické pracovníky, v praxi však se toto výrazně neprojevuje. Vliv kontrolní a hospitační činnosti na kvalitu výchovně vzdělávacího procesu není patrný.

Personální podmínky vzdělávání umožňují realizovat zvolený vzdělávací program a jejich úroveň je celkově hodnocena jako dobrá. Nedostatečně je zpracována oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků včetně péče o začínající učitelku, formální nedostatky byly zaznamenány v dokumentaci určující pravidla k organizaci provozu školy.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Prostorové uspořádání MŠ je dáno typem stavby a děti se zde dobře orientují. Třídy slouží zároveň i jako herny, velmi dobré je sociální zázemí u každé třídy, prostředí je udržované a upravené (nové nátěry a koberce ve třídách). Velmi dobré je vybavení školní zahrady, její udržování a využívání má příkladný charakter.

Vybavení tříd je funkční, hračky a pomůcky jsou v dosahu dětí, volná je nabídka stavebnic. Chybí přizpůsobení prostředí k vyšší nabídkové herní činnosti, experimentování a objevování (např. koutek živé a neživé přírody, výraznější vybavení pracovních a výtvarných koutů aj.). Nevýhodou je to, že část herních doplňků či knih je umístěna v uzavřených skříňkách, produkty her jsou zachovávány jen z části, omezen je i prostor pro spontánní pohybové aktivity dětí (v herně jsou stabilní ložnice). I když škola má dobře vybavenou tělocvičnu, její využívání není dostatečně sledováno. Učební pomůcky jsou umístěny v kabinetech, zčásti i ve skříních ve třídách, dobré je vybavení pomůckami pro hudební činnosti. Pro výtvarné činnosti spontánní i řízené je k dispozici dostatek kreslicího materiálu (pastelky, voskovky, křídly), chybí však vyšší zastoupení pastelů v tzv. trojhranném provedení, kterým si děti upevňují jejich správné držení. Vybavení audiovizuální technikou je velmi dobré a pedagogové toto vybavení využívají v přímé práci s dětmi (radiopřehrávače, CD přehrávače, video). Rovněž lze pozitivně hodnotit vybavení školy informační a kancelářskou technikou (3 počítače včetně tiskáren, z nich jedna je barevná, kopírka, skener, využívání e-mailové pošty a připojení k internetu).

Kontrolní činnost ke zlepšení stavu v oblasti materiálně technických podmínek školy je soustředěna na nutné opravy, kde je patrná velmi dobrá spolupráce se zřizovatelem a dalšími partnery školy (péče o budovu, přístupové cesty, inovace prostředí školní kuchyně apod.). Tato činnost je zahrnuta do plánu práce školy. Opomíjeno je sledování efektivnosti využívání nových pomůcek či využívání odborné a metodické literatury. Náhodnou kontrolou v době konání inspekce bylo zjištěno, že nákladná pomůcka k dopravní tematice, která byla zakoupena v prosinci 2003, byla uložena v kabinetu ještě nevybalená.

Celkově je úroveň materiálně technických podmínek vzdělávání hodnocena stupněm velmi dobrým. Funkční nedostatky byly zjištěny v kontrolní činnosti to v průběžném sledování a vyhodnocování využívání pomůcek a efektivnosti přizpůsobení prostředí k vyšší nabídkové činnosti ve prospěch prožitkového učení.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ

Výchovně vzdělávací program

Základním pedagogickým dokumentem pro školní rok 2004/2005 je školní vzdělávací program pod názvem :

„Barevný rok plný sluníčka“.

Při jeho sestavování škola programově vycházela z obecných cílů předškolního vzdělávání a doporučených zásad „*Rámcového programu pro předškolní vzdělávání*“. Záměr vzdělávacího úsilí sleduje 5 rozvojových oblastí, výchovně vzdělávací činnost je dále směřována do měsíčních tematických celků, které jsou konkretizovány v třídních vzdělávacích programech. Program je doplněn projektem „Zelená škola“, do kterého se MŠ přihlásila a jeho naplňování průběžně vyhodnocuje. Takto sestavený školní vzdělávací program je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Povinná dokumentace k evidenci začátku, průběhu i ukončení docházky dítěte do MŠ je vedena. Základní údaje o dítěti jsou obsaženy na *Evidenčním listu dítěte*, který doplňuje *Přihláška do MŠ*, průběh je zaznamenáván v *měsíčních přehledech docházky dětí* v každé třídě. Uzavřené měsíční docházky dětí nejsou celoročně součástí třídní dokumentace, ale jsou na konci měsíce vždy předávány hospodářce. Realizace výchovně vzdělávací činnosti je zaznamenávána v denních zápisech v „*Přehledu výchovné práce*“, který je veden v každé třídě. Obsah zápisů je heslovitý a plně nevystihuje celodenní aktivity propojené s daným tematickým celkem.

Systém kontrolní činnosti ke sledování kvality a programového naplňování výchovně vzdělávací činnosti školy je deklarován v plánu práce školy. Pozitivem je provedená analýza školního vzdělávacího programu za uplynulé období i se závěry, na co se musí škola dále zaměřit (zlepšit spolupráci s rodiči a poradenskou činnost, využívání náčiní a náradí TV, nabídka pitného režimu, využívat aktivační metody směřující k prožitkovému učení aj.). Kontrolní činnost, ovlivňující naplňování učebních dokumentů, na toto však nenavazuje. Tato činnost není prováděna soustavně, hospitační záznamy jsou popisné, vždy s kladným hodnocením, bez hlubší rozborové činnosti, chybí závěr a doporučení (ve školním roce 2003/2004 v I. pololetí 4 hospitace, ve II. pololetí 1 a to pouze v 1. a 4. třídě). V začátku školního roku 2004/2005 nebyl předložen žádný zápis o kontrole či hospitaci.

Systém plánování výchovně vzdělávací činnosti je předem dán (měsíční tematické celky). Třídní vzdělávací program obsahuje podtémata a popisy činností, které chce učitelka v průběhu daného období realizovat. Chybí formulování specifických krátkodobých a střednědobých cílů, čeho chce konkrétně u dětí dosáhnout, jaké kompetence otevřít. Zde škola zatím cestu hledá a touto oblastí se bude škola zabývat v průběhu školního roku 2004/2005.

V denním uspořádání MŠ je respektována základní péče i požadavky správné životosprávy. V časovém rozpisu činností režimu dne je pamatováno na dodržování 2 hodinového pobytu dětí venku i 3 hodinových intervalů mezi jídlem. Individuální potřeba spánku či odpočinku dětí je přizpůsobena věku i potřebě jednotlivců, zařazovány jsou klidové herní a zájmové aktivity. U nových dětí je uplatňován adaptační proces pro jejich postupné přivyknání si na nové prostředí. Uspořádání herních i programově řízených činností v režimu dne je vyvážené, v praxi se však ukázalo, že spontánní herní činnosti jsou mnohdy kráceny na úkor dalších režimových činností. Přizpůsobení výchovně vzdělávací činnosti vývojovým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí je zčásti sledováno, v praxi však diferenciací požadavků nebyla uplatňována.

Ve škole vládne klidná a přátelská atmosféra, psychosociální klima školy je vyrovnané.

Rodiče jsou informováni o organizaci a průběhu výchovně vzdělávacího procesu v MŠ na úvodních třídních schůzkách, v šatně je zveřejněn režim dne a programové zaměření týdne. Nedostatkem je, že není celoročně zveřejněn *Organizační řád a provozní řád MŠ pro rodiče* ani *Školní vzdělávací program*. Průběžně jsou rodiče informováni o dosahovaných výsledcích dětí ve výtvarných a pracovních činnostech, vystavovány jsou výkresy a výrobky dětí v šatnách i vstupní hale školy. Spolupodílejí se na sběru druhotných surovin, výtěžek škola využívá k financování výletů a společných akcí, na které jsou rodiče zváni.

Průběh a výsledky výchovně vzdělávacích činností

Plně kvalifikovaný pedagogický sbor vytváří velmi dobré podmínky pro realizaci vzdělávacího programu. Dovednosti a dlouholeté zkušenosti učitelek jsou využity při vedení zájmových kroužků, méně již je využívána specializace v oblasti logopedie nebo v individuální péči o děti s odkladem školní docházky. Ne všechny učitelky dovedou uplatňovat metody a formy práce směřující k prožitkovému učení. Příčinné souvislosti tohoto jevu se nabízejí v nízké motivaci lidí a osobním rozvoji pracovníků.

Spontánní činnosti

Tematické plánování na dané období se do přípravy učitelek promítlo pouze v izolovaných činnostech, kdy učitelky využily práci s menší skupinkou a snažily se uplatňovat individuální přístup při výtvarných a pracovních či grafomotorických cvičeních (mísa s ovocem, jablíčka, výroba muchomůrek). Možnost seberealizace byla vhodně využita v námětových hrách (na obchod, zavařování ovoce) i při konstruktivních činnostech, vhodné bylo též zařazení společenské hry „Poznej ovoce a přilož obrázek“. Po splnění zadané úlohy děti odcházely ke hře dle vlastního výběru, prvky aktivního učení na základě spontaneity a emotivního prožitku dítěte nebyly ze stran učitelek příliš využívány (experimentování, objevování, manipulace). Výjimkou byly herní činnosti ve třídě nejmladších dětí, kde se děti aktivně zapojovaly do nabízených činností učitelky, produkty her byly zachovány a inspirovaly děti v dalších činnostech. Velmi dobrá promyšlenost přípravy i kreativita učitelek ve shodě s tematickým zaměřením týdne toho byla důkazem. Pozorováním ve třídách bylo dále zjištěno, že prostor pro hru je krácen na úkor režimových činností a řízených činností, tím došlo k určité vzájemné nevyváženosti (ve třech třídách).

Připravenost a podnětnost prostředí ve třídách je zajištěna stálými nabídkami (pokojíček, kuchyňka, obchod), chybí vyšší nabídka k dalším tvořivým činnostem, zvláště pro chlapce (dílna, pracovní kouty, volně přístupné encyklopedie, objevování v koutku přírodnin aj.). Ve všech třídách byl patrný podporující přístup učitelek, v průběhu her využívaly průběžného hodnocení dětí, oceněna byla snaha k dokončení výtvarných či pracovních výtvorů přiměřenou pochvalou. V jednom případě bylo hodnocení ze strany učitelky směrem k dětem netaktní, soustředěné na chyby a chování dítěte (příčiny však pramenily z nedostatečné promyšlenosti organizace a motivace). Nešlo o věcné hodnocení kvality her, ale o povrchní hodnocení chování jednotlivců. Atmosféra ve všech třídách byla přátelská, děti se k sobě chovají kamarádsky a ohleduplně.

Průběh spontánních výchovně vzdělávacích činností je v celkovém posouzení hodnocen jako dobrý.

Řízené činnosti

Příprava a plánování řízených činností se shodovala s předloženými situačně tematickými plány, které učitelky vypracovaly na celý školní rok. Chybou je, že v těchto dokumentech nejsou jednoznačně stanoveny výchovné cíle, učitelky se soustřeďují pouze na činnosti, které dané téma naplňují a zpětně pak obtížně vyhodnocují vhodnost a funkčnost zvolených metod.

Řízené činnosti probíhaly v hospitovaných třídách téměř vždy frontálním způsobem, učitelky se soustředily na přenos informací pomocí obrázků či verbálním způsobem, funkční byla i příprava pomůcek. Kladením otevřených otázek provokovaly děti k souvislejšímu mluvnímu projevu, vyjádření svých myšlenek a zkušeností, převaha verbálního projevu byla zaznamenána pouze ve 2. třídě. Ve třídě nejstarších dětí využila učitelka vhodně prvky smyslové výchovy (ochutnávka ovoce), promyšlená byla vstupní i průběžná motivace. Méně byl kladen důraz na individuální vyspělost dětí při zařazování grafomotorických cvičení formou pracovních listů, kde zadaný úkol plnily vždy všechny děti.

Vhodnou motivací se snažily učitelky děti udržet v pozornosti a zájmu, zdravě děti povzbuzovaly a ocenily snahu a dokončení práce. Všechny činnosti navazovaly na zkušenosti a prožitky dětí (sběr ovoce, přírodnin, pozorování na vycházkách, výlety), hledání souvislostí a vyjadřování pocitů dětí nebylo dále využito.

Pozitivní byla podpora samostatnosti a spolupráce téměř ve všech třídách, zvláště při sebeobslužných činnostech a stolování, v upevňování hygienických návyků je třeba větší důslednosti.

Průběh řízených výchovně vzdělávacích činností je v celkovém posouzení hodnocen jako velmi dobrý.

Průběhové výsledky výchovně vzdělávací činnosti

V rámci provedené inspekce byly zaznamenány některé průběhové výsledky dětí. Po stránce pohybové jsou zdatné, dovedou se přizpůsobit pohybovým hrám s pravidly a dodržovat je. Pro pohybový rozvoj dětí a posilování jejich zdatnosti jsou využívány výjezdy do přírody i účast na předplaveckých kurzech pro předškolní děti. V péči o sebe zvládají nejstarší děti samostatně oblékání, velmi dobrá je úroveň stolování, chápou důležitost hygienických návyků a snaží se je uplatňovat v praxi. Partnerské vztahy ve třídách jsou dobré, komunikace mezi sebou je otevřená a přirozená. Úroveň představitivosti a fantazie v konstruktivních hrách či výtvarných a pracovních činnostech je standardní, podpora zájmu a talentu je nabízena v zájmových kroužcích. Mají osvojené elementární poznatky o místě, kde žijí a kladný vztah k životnímu prostředí.

V celkovém posouzení je kvalita výchovně vzdělávací práce v mateřské škole hodnocena jako dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení, vydané Školským úřadem v Ústí n.L. pod čj. 413/00/MŠ ze dne 29. 6. 2000
2. Zřizovací listina školy ze dne 23. 12. 2003 s účinností k 1. 1. 2004 vydaná zřizovatelem na dobu neurčitou
3. Školní vzdělávací program na období 2002/2005 pod názvem „Barevný rok plný sluníčka“
4. Třídní vzdělávací programy pro školní rok 2004/2005 – 4 třídy
5. Přehledy výchovné práce pro školní rok 2004/2005 – 4 třídy
6. Výkaz o mateřské škole V1 – 01 dle stavu k 30. 9. 2004
7. Výjimka z počtu zapsaných dětí ve třídách MŠ udělena ředitelkou školy pro školní rok 2004/2005 včetně souhlasného stanoviska zřizovatele a Krajského úřadu Ústeckého kraje
8. Jmenovací dekret ředitelky ze dne 10. 3. 1995 čj. 338/95/MŠ vydaný Školským úřadem v Ústí n.L.

9. Funkční náplň ředitelky příspěvkové organizace včetně potvrzení ve funkci ze dne 7. 8. 2003 – Zřizovací listina, bod 1
10. Organizační řád MŠ ze dne 10. 12. 2000
11. Vnitřní řád pro provozní pracovníky MŠ ze dne 10. 10. 2000
12. Provozní řád MŠ bez datování
13. Organizační řád pro rodiče ze dne 28. 8. 2004
14. Rozpis přímé výchovné práce pedagogů pro školní rok 2004/2005
15. Režim dne v MŠ
16. Zápisy z pedagogických rad a pracovních porad ze období školního roku 2003/2004, 2004/2005
17. Zápisy z kontrol a hospitací – školní rok 2003/2004, 2004/2005
18. Přehled vzdělávacích akcí pedagogů za školní rok 2003/2004, 2004/2005
19. Kritéria hodnocení zaměstnanců MŠ
20. Zápisy z třídních schůzek ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
21. Inspekční zpráva čj. 062 – 262/98 – 1351 ze dne 8. 10. 1998
22. Evidenční listy zapsaných dětí do MŠ ve školním roce 2004/2005
23. Přihlášky do MŠ
24. Personální dokumentace pedagogických pracovníků MŠ

ZÁVĚR

Mateřská škola má pro realizaci výchovně vzdělávacího programu zajištěny potřebné personální podmínky. Pedagogický sbor je plně kvalifikovaný, ředitelka školy má navíc ukončené rozšiřující vzdělání v oblasti speciální pedagogiky. Je škoda, že této specializace není výrazněji využíváno v programovém zaměření školy. Ochota dalších učitelek pracovat na svém profesionálním růstu není viditelná, což se částečně promítá i do kvality práce školy.

Materiálně technické zázemí školy je velmi dobré, je dbáno na údržbu a estetiku, výhledově jsou plánovány opravy a další vybavení školy. Slabším článkem řízení je oblast kontroly se sledováním účelnosti využívání pomůcek.

Výchovně vzdělávací program je rámcově vymezen a rozpracován do konkrétních kroků v třídních programech. Pozitivem zůstává skutečnost, že škola reagovala na předkládaný „Rámcový program pro předškolní vzdělávání“ a snaží se jej uvést dle vlastních představ do praxe. Kvalita výchovně vzdělávací činnosti je dobrá, příznivý dopad výchovného působení na dítě je ve vstřícném přístupu pedagogů k jejich potřebám. Nejslabším článkem v této oblasti je využívání kontrolních mechanismů ke sledování kvality výchovně vzdělávací práce a naplňování obsahu přijatého programu.

Od poslední inspekce ve škole (1998) došlo k zásadní změně a to přechod školy na příspěvkovou organizaci, v postavení právního subjektu je od roku 2001. Další výrazné kvalitativní změny nebyly v žádné ze sledovaných oblastí zaznamenány. Určitá stagnace nastala v oblasti řízení a to především v propracovanosti kontrolního systému a funkčním využívání kontrolních mechanismů.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu Ludmila Šutková

Ludmila Šutková v.r.

V Litoměřicích dne 14. října 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. 10. 2004

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Irena Karešová

Karešová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce Litoměřice, Na Valech 525, 412 01 . Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství Velká Hradební 48, Ústí n.L.	8. 11. 2004	F2 – 1061/04 - 1351
Zřizovatel Město Ústí n.L., Velká Hradební 8, Ústí n.L.	8. 11. 2004	F2 – 1061/04 - 1351

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2.11. 2004	F2 – 1061/04 - 1351	Připomínky byly podány.